

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 10Csp/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924200408
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Csank
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6924200408.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10Csp/9/2024
– 5 –

Okresný súd Rimavská Sobota sudcom JUDr. Petrom Csankom v spore žalobcu 365.bank, a. s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31340890, zast. Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, Bratislava proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D. E., zast. JUDr. Róbertom Lakatošom, advokátom so sídlom Rimavská Sobota, Daxnerova 5, o zaplataenie istiny 3053,94 Eur a zmluvného úroku 819,87 Eur takto

rozhodol:

10Csp/9/2024
– 6 –

I. Žalovaný je povinný **z a p l a t i ť** žalobcovi istinu vo výške 501,70 Eur, zmluvný úrok vo výške 134,69 Eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu **z a m i e t a**.

III. Súd **p r i z n á v a** žalovanému vo vzťahu k žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 67,14 % z celkových trov s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

10Csp/9/2024
– 4 –

1. Žalobca sa svojou žalobou domáhal na žalovanom zaplata istiny 3053,94 Eur a zmluvného úroku 819,87 Eur titulom neuhradeného úveru na tom skutkovom základe, že žalobca ako veriteľ dňa 06.06.2017 uzatvoril s C. B. ako dlžníkom zmluvu o úvere, na základe ktorej žalobca C. B. poskytol úver vo výške 10000,- Eur. Dňa 02.05.2021 C. B. zomrel a v dôsledku jeho úmrtia sa stal úver predčasne splatný. Žalovaný je dedičom po poručiťovi C. B. a zároveň manželom, ktorý nadobudol v rámci vyporiadania BSM majetok v hodnote 9000,- Eur a z majetku zahrnutého do dedičského konania majetok v hodnote 868,22 Eur, teda podľa prepočtov žalobcu žalovaný zodpovedá za dlhy poručiťefa vo výške 50,95 % k celku (9868,22 Eur / 19368,22 Eur). Z nesplatenej istiny úveru 5994,01 Eur je tak povinný zaplatiť sumu 3053,94 Eur a z nesplateného zmluvného úroku 1609,18 Eur je tak povinný zaplatiť sumu 819,87 Eur. Vo svojich vyjadreniach poukázal žalobca na ust. § 470 ako aj § 147 Občianskeho zákonníka.

2. Vo veci bol vydaný platobný rozkaz, voči ktorému podal žalovaný odpor, v ktorom namietal neplatnosť právneho úkonu zmluvy o úvere podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka pre absenciu súhlasu zo strany žalovaného s predmetným právnym úkonom. Zároveň žalovaný upresnil aký majetok poručiťefa C. B. podliehal právnemu režimu dedenia, pričom uviedol, že po poručiťovi žalovaný nadobudol majetok iba v hodnote 868,22 Eur (čo je v pomere k všeobecnej cene majetku poručiťefa 8,37 %), preto by mohol byť žalovaný zaviazaný iba na zaplata sumy 501,70 Eur z istiny a sumy 134,69 Eur zo zmluvného úroku. Žalovaný namietal v konaní nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 147 Občianskeho zákonníka zo strany žalobcu ako aj to, že žalobca nesprávne rozlišoval medzi vyporiadanim zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov a medzi určením, čo patrí do dedičstva a následným dedením.

3. Súd pojednával v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, ktorý svoju neúčast' vopred ospravedlnil a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti, ako aj žalovaného, ktorý svoju neúčast' vopred ospravedlnil a jeho právny zástupca súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

4. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s nasledovnými listinami: žaloba, aktuálny stav úveru, zmluva o úvere, dedičské uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3D/473/2021-54 zo dňa 16. 9. 2021, výzvy, obchodné podmienky, platobný rozkaz, odpor, vyjadrenie žalobcu k odporu, vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu, výmenný lístok, vyjadrenie žalobcu zo dňa 17. 5. 2024, žiadosť o úver, obsah spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 6Csp/9/2024.

5. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že žalovaný sa v celom rozsahu pridrižava podaného odporu, ako aj všetkých svojich doteraz súdu predložených písomných vyjadrení vo veci. Naďalej zotrváva na svojom argumente, že v prípade zmluvy o úvere č. 1724271456 zo dňa 6. 6. 2017 ide o neplatný právny úkon z dôvodu, že ako manželka nebohého C. B. k tomuto úveru žiadnym spôsobom nepristúpila a o ňom ani vedomosť nemala. V tejto súvislosti poukazuje na nález ústavného súdu č. I. US 26/2010, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že právny úkon jedného s manželov sa týka spoločných vecí a druhý z manželov v dôsledku jeho účinkov môže byť v rámci exekúcie pozbavený spoluvlastníctva svojho majetku. Aj keď sa jedná o nález ústavného súdu, ktorý zo strany dovolacieho respektíve odvolacích súdov nebol v celom rozsahu prijatý, bol toho názoru, že súd sa s jeho obsahom bude povinný v tomto sporovom konaní vysporiadať a dať primerané odpovede prípadne nato, prečo nemožno akceptovať tento nález ústavného súdu. Za druhú a podstatnejšiu argumentáciu po čiastočnej nedôvodnosti žaloby žalobcu však považuje okolnosť, že žalovaný v prvom rade po nebohom C. B. v rámci dedičského konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3D/473/2021 nezdedil majetok v hodnote 9000 Eur, resp. ďalších 868,22 Eur ako to uviedol žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu, ale žalovaný v prvom rade v skutočnosti dedil len majetok v hodnote 868,22 Eur, čo v pomere k všeobecnej cene majetku poručiťefa predstavuje 8,37 %. Žalovaný v prvom rade sa preto nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, že po poručiťovi mal nadobudnúť majetkovú hodnotu vo výške 9000,- Eur titulom dedenia nakoľko takúto majetkovú hodnotu v skutočnosti nenadobudol titulom dedenia, ale v dôsledku vyporiadania BSM v rámci dedičského konania. V tomto smere poukazuje na ust. § 470 OZ, podľa ktorého dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiťefa a za poručiťovi dlhy, ktoré na neho prešli poručiťefovou smrťou, z tohto vyplýva, že zodpovednosť dediča je limitovaná prechodom určitej hodnoty dedičstva a nie majetkovou hodnotou, ktorá patrí pozostalému manželovi z titulu vyporiadania BSM nakoľko v tomto prípade nejde o nadobudnutie akéhokoľvek majetku, ale len o zmenu formy vlastníctva z BSM na výlučné resp. podielové spoluvlastníctvo pozostalého manžela. Žalovaný taktiež rozhodne nesúhlasí

s aplikáciou § 147 ods. 1 OZ, nakoľko toto zákonné ustanovenie umožňuje len postihnúť v rámci výkonu rozhodnutia aj majetkom patriacim do BSM, avšak len za predpokladu že vyporiadanie tohto majetku doposiaľ nebolo vykonané. V danom prípade si však žalobca podanou žalobou uplatnil právo na zaplatenie zosplatneného zostatku z úverovej zmluvy, ktorej konanie ešte rozhodne nie je v štádiu výkonu rozhodnutia a navyše BSM žalovaného a nebohého manžela už bolo vykonané. Zo všetkých týchto dôvodov podľa názoru žalovaného preto neprichádza do úvahy uspokojenie pohľadávky žalobcu z majetku, ktorý bol vyporiadany v dedičskom konaní po neb. C. B. v rámci vyporiadania BSM a v zmysle § 470 OZ je preto daná zodpovednosť žalovaného len čo do majetku, ktorý po poručiteľovi nadobudol, a ktorý vo finančnom vyčíslení predstavuje sumu 868,22 Eur a čo v pomere všeobecnej cene majetku poručiteľa predstavuje len 8,37 %. Z uvedených dôvodov preto súdu navrhuje, aby buď žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol za predpokladu, že dospeje k záveru, že úverová zmluva zo dňa 6. 6. 2017 je neplatným právny úkon, v opačnom prípade navrhuje nad sumu 868,22 Eur žalobu žalobcu v prevyšujúcom rozsahu taktiež zamietnuť. Pre prípad čo i len čiastočného úspechu žalovaný si uplatňuje v príslušnej miere nárok na náhradu trov konania.

6. Zo zmluvy o úvere zo dňa 06.06.2017 uzavretej medzi žalobcom a C. B. vyplýva, že žalobca poskytol C. B. úver vo výške 10000,- Eur.

7. Z uznesenia Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 3D/473/2021-54 zo dňa 16.09.2021 súd zistil, že po nebohom poručiteľovi C. B., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX prebehlo dedičské konanie, v rámci ktorého najprv prebehlo vyporiadanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov (C. B. a žalovaného) a následne sa určila všeobecná cena majetku poručiteľa 10368,22 Eur, pričom žalovaný dedil majetok v hodnote 868,22 Eur. Z uvedených hodnôt súd vypočítal, že v zmysle § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka pomer nadobudnutého dedičstva žalovaného k celkovej hodnote dedičstva predstavuje 8,37 % (868,22 Eur / 10368,22 Eur).

8. Z bodu 3.5 písm. g/ Obchodných podmienok pre spotrebiteľské úvery vyplýva, že banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný, ak dlžník zomrel.

9. Výzvou zo dňa 27.09.2021 žalobca vyzval žalovaného ako dediča po poručiteľovi C. B. na úhradu úverovej pohľadávky.

10. Z obsahu spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 6Csp/9/2024 súd zistil, že prebieha konanie medzi stranami sporu o uhradenie iného nesplateného úveru C. B., ktoré konanie nie je právoplatne skončené.

11. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 147 ods. 1 Občianskeho zákonníka pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Podľa § 147 ods. 2 Občianskeho zákonníka to neplatí, ak ide o pohľadávku veriteľa jedného z manželov, ktorí sa dohodli podľa ustanovení § 143a, pokiaľ táto pohľadávka vznikla pri používaní majetku, ktorý nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Podľa § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiteľove dlhy, ktoré na neho prešli poručiteľovou smrťou.

Podľa § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiteľovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným

prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

12.Súd mal nesporne preukázané zo zmluvy o splátkovom úvere, že dňa 06.06.2017 uzatvoril žalobca ako veriteľ s porúčiteľom C. B. ako dlžníkom zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol dlžníkovi veriteľ titulom úveru sumu 10000,- Eur.

13.Predmetná zmluva o úvere je síce v zmysle Obchodného zákonníka absolútnym obchodným záväzkovým vzťahom, čo znamená, že sa spravuje Obchodným zákonníkom. Uvedené však neplatí, ak ide o spotrebiteľskú úverovú zmluvu. Spotrebiteľskou zmluvou je akákoľvek súkromnoprávna zmluva, ktorá sa vyznačuje dispozičnými znakmi uvedenými v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom. Na to, aby sa súkromnoprávna zmluva mohla považovať za spotrebiteľskú zmluvu, musí byť splnená podmienka, že zmluvnou stranou je na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ. Veriteľ uzatváral s C. B. zmluvu o úvere v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a mal postavenie dodávateľa. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by C. B. pri uzatváraní konal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto mal postavenie spotrebiteľa. Na právny vzťah, ktorý vznikol na základe uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je preto potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúceho spotrebiteľské zmluvy ako aj zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách.

14.Súd ďalej uvádza, že na uzavretie zmluvy o úvere podľa ustálenej a všeobecne akceptovanej judikatúry C. B. nepotreboval súhlas svojej manželky A. B. (Zhodnotenie NS ČSSR z 3.2.1972, sp. zn. Cpj 86/1971, R 42/1972), preto námietka žalovaného ohľadom neplatnosti zmluvy o úvere z dôvodu absencie súhlasu zo strany žalovaného je nedôvodná a irelevantný je aj poukaz na rozhodnutie, ktoré vo svojom odpore uviedol právny zástupca žalovaného.

15.Taktiež bolo nesporné, že dlžník C. B. zomrel XX.XX.XXXX. So smrťou fyzickej osoby, ako objektívnou právnou skutočnosťou, spája zákon zánik jej právnej subjektivity a súčasne vznik dedičského práva konkrétneho dediča. Dedením ex lege dochádza k zmene oprávneného, resp. povinného subjektu všetkých majetkovoprávných vzťahov okrem tých, ktoré sa svojím charakterom vzťahujú výlučne na osobu porúčiteľa. S poukazom na princíp univerzálnej sukcesie na žalovaného ako na dediča prešli všetky povinnosti - záväzky porúčiteľa C. B., ktoré nezanikli jeho smrťou, teda aj záväzok, ktorý je predmetom tohto konania.

16.Podľa bodu 3.5 písm. g/ Obchodných podmienok zmluvy o úvere vyhlásil žalobca úver pre smrť dlžníka za predčasne splatný.

17.Výška istiny nesplateného úveru 5994,01 Eur a výška nesplateného zmluvného úroku z istiny 1609,18 Eur sporná v konaní nebola.

18.V dedičskom konaní všeobecná cena majetku porúčiteľa bola zistená v hodnote 10368,22 Eur. Žalovaný nadobudol v rámci dedičského konania majetok v hodnote 868,22 Eur, čo v pomere k všeobecnej cene majetku porúčiteľa predstavuje 8,37 %. S poukazom na túto skutočnosť môže byť žalovaný zaviazaný len na zaplatenie 8,37 % z istiny 5994,01 Eur vo výške 501,70 Eur a zo zmluvného úroku 1609,18 Eur vo výške 134,69 Eur, čo je v plnom súlade s ustanovením § 470 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v konečnom dôsledku v súlade s prihliadnutím aj na ďalší zákonný limitujúci faktor správne poznamenaný žalovaným v odpore proti platobnému rozkazu a to ohľadom iného konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 6Csp/9/2024, ktorý sa týkal iného dlhu porúčiteľa vo výške 502,53 Eur voči žalobcovi.

19. Na uvedenom základe súd s poukazom na ust. § 470 ods. 2 OZ zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 501,70 Eur, zmluvného úroku vo výške 134,69 Eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

20. Ohľadom tvrdenia žalobcu o aplikácii § 147 Občianskeho zákonníka na daný prípad súd uvádza, že je nesprávna, nakoľko v predmetnom súdnom spore nejde o prípad výkonu rozhodnutia. Aplikácia uvedeného ustanovenia neprichádza do úvahy pre prípad uplatnenia finančného nároku veriteľa poručiteľa v prípade, ak sa nárok veriteľa nestal vykonateľným za života poručiteľa.

21. Taktiež sa súd nestotožnil s tvrdením žalobcu ohľadom prisúdenia dlhu resp. prevzatia dlhu po nebohom C. B. v rozsahu jednej polovice zo strany žalovaného v dedičskom konaní. V dedičskom konaní došlo v prvom rade k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov a v tomto prípade nejde o nadobudnutie akéhokoľvek majetku, ale len o zmenu formy vlastníctva z BSM na výlučné resp. podielové spoluvlastníctvo pozostaleho manžela. Následne sa určilo čo patrí do dedičstva, akú má všeobecnú cenu tento majetok, a ktorý dedič čo nadobúda titulom dedenia. Žalovaný žiaden dlh v dedičskom konaní ako to tvrdí žalobca neprevzal, resp. mu nebol žiadny dlh prisúdený. Súd konštatuje, že zo spisu nevyplýva, že by došlo k prevzatiu dlhu poručiteľa žalovaným ako to má na mysli ust. § 531 Občianskeho zákonníka. Dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá je súčasťou dedičského rozhodnutia, v časti ohľadom toho, že z majetku patriaceho do BSM manželov patrí žalovanému aj polovica dlhu vo výške 3116,- Eur je právne irelevantná, pretože nešlo o spoločný dlh manželov (išlo iba o dlh jedného manžela), nebolo ho možné teda vyporiadať tak, aby bol prikázaný niektorému z manželov na zaplatenie. Ide o dlh len C. B. ako poručiteľa, ktorý úverovú zmluvu uzavrel a titulom prechodu dlhu poručiteľa podľa ust. § 470 Občianskeho zákonníka žalovaný ako dedič zodpovedá iba do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP. V časti o zaplatenie sumy celkovo 636,39 Eur súd žalobe vyhovel, čo predstavuje úspech žalobcu na jednej strane a neúspech žalovaného na druhej strane. V časti o zaplatenie sumy 3237,42 Eur však súd žalobu zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného na jednej strane a neúspech žalobcu na druhej strane. Úspech žalobcu predstavuje 16,43 % a úspech žalovaného 83,57 %. Vzhľadom na pomer úspechu, v konaní úspešnejšiemu žalovanému súd priznal právo na náhradu pomernej časti trov konania v rozsahu 67,14 % (83,57 % – 16,43 %). O výške trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

10Csp/9/2024

– 2 –

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie.